

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 9 - November 2015
Jaargang 136
maandblad

Eugene Delacroix, *Vrijheid leidt het volk*, 1830, olieverf op doek.

Vrijheid en veiligheid. Het dilemma.

Na de bloedige aanslagen in Parijs, en de gevolgen in Brussel, is het debat over vrijheid en veiligheid niet meer weg te denken. Hoe ver kunnen we gaan in het opgeven van vrijheid om meer veiligheid te waarborgen? En wat met onze privacy? Waar moet de grens getrokken worden tussen privacy en het verzamelen van persoonlijke gegevens om het terrorisme te bestrijden? Hoe ver kan de overheid gaan in het nemen van maatregelen die buiten het boekje van een rechtsstaat vallen? En wat met de parlementaire controle over een regering die, omdat het niet anders kan in deze grimmige tijden, in alle beslotenheid door-

tastende beslissingen moet nemen? In welke mate mogen regeringen de bewegingsvrijheid van burgers beperken om hen te behoeden voor terreurgeweld? Het antwoord is niet eenvoudig, maar het debat erover is democratisch wel nodig. In het editoriaal worden de politieke gevolgen belicht. Enkele liberale tenoren geven hun mening: fractieleider in de Kamer Patrick Dewael en Open Vld-voorzitster Gwendolyn Rutten. Buitenlandkenner Lukas De Vos bekijkt alles vanuit de wereld.

Lees verder blz. 2, 4, 6 en 12.

Inhoud LIBERAAL ARCHIEF Publicaties aan de lopende band / 3 | VROUWEN De Tweede Helft van Assita Kanko / 7 |
CULTUURBARBAAR Sven Gatz en de grijze man / 8 | BOEKEN Bij het overlijden van Fernand Auwera / 10 |
ECONOMIE De rol van de overheid / 11 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Niet toegeven

“Veiligheid mag geen prijs hebben.” Na de moorddadige aanslagen in Parijs op 13/11, en de ‘fall-out’ met terreurangst in Brussel, worden veel middelen vrijgemaakt om die angst onder de bevolking onder controle te houden. De veiligheids- en politiediensten zullen hun werk wel behoorlijk hebben gedaan, en nog doen. In deze angstige tijden kunnen we hen alleen maar aanmoedigen en hen voluit vertrouwen in hun acties om de terreur grondig uit te roeien. Terreurbestrijding is specialistenwerk. En dat houden we best zo. Ook de beslissingen en maatregelen van de regering-Michel zullen wellicht in eer en geweten genomen zijn. We gaan ervan uit dat zij steunen op ernstige aanwijzingen. Maar de kritiek die ons land kreeg, vooral van Frankrijk, dat er onvoldoende inspanningen zouden gedaan zijn om de aanslagen in Parijs te verijdelen, kwamen hard aan. De regering-Michel kwam onder druk en heeft in een paniekerige sfeer moeten uit de hoek komen, om het gezichtsverlies niet nog groter te maken.

Het is nogal gemakkelijk om kritiek aan de zijlijn te geven: vooral de buitenlandse media hebben zich bezondigd aan overdrijving en Belgiëbashing. België als een ‘faled state’ is van de pot gerukt. Ook binnenlandse verantwoordelijken en zelfverklaarde specialisten konden zich niet inhouden politiek, justitie en politie te bekladden. Verantwoordelijken die de voorbije jaren mee aan het roer stonden, en dus konden beslissen, lieten zich in hun kritiek niet onbetuigd. Anderen maken gebruik van de situatie om onze hele institutionele staatsstructuur in twijfel te trekken. Het voorstel om de Senaat af te schaffen en dat geld te gebruiken voor veiligheid was hét ‘giganteske’ toppunt. Na de affaire-Dutroux werd terecht een grote politiehervorming uitgevoerd. De politiediensten werken nu behoorlijk, zij het dat er nog te weinig middelen zijn. Alles kan beter, maar zij die nu dromen van een nieuwe communautaire ronde, dwalen. Het gaat niet over of er nu één of zes politiezones in Brussel moeten zijn. Het gaat niet over de vraag of Brussel niet moet uitgebreid worden met Dilbeek en Vilvoorde. Het gaat over efficiënte terreurbestrijding. Laat de bestaande instellingen behoorlijk werken, geef ze voldoende middelen. Misschien moet de veiligheid wel opnieuw meer ‘generationaliseerd’ worden, in plaats van over de gewesten te versnipperen?

Brussel werd afgeschilderd als de ‘hoofdstad van het Jihadisme’. Nog een mediatieke overdrijving. Staat goed als kop in een krant. Maar ook dit doet weer de vele straathoewerkers, maatschappelijke assistenten, lokale besturen en politiemensen, leerkrachten, opvoeders, ja zelfs goedmenende islamieten onrecht aan. De vraag is hoe het mogelijk was dat jongeren zo konden radicaliseren, vaak onder de vleugels van hun nietsvermoedende ouders, wie hen zover bracht, en met welke (financiële) middelen, hoe zij zich zo gewelddadig konden organiseren en tot deze onbeschrijflijke moorden overgaan. We moeten proberen te begrijpen waarom ze dat doen, en dan preventief werken. Dat is het gewetensonderzoek dat in Brussel moet gevoerd worden.

Het is een maatschappelijk thema, en geen beschadigingsoperatie ‘Brussel’.

Dit alles neemt niet weg dat eens het stof is gaan liggen, in alle rust en kalme, een evaluatie moet gemaakt worden. In hoeverre stroken de genomen maatregelen met

de onafhankelijkheid van de rechtsmacht? Heeft de parlementaire controle wel voldoende gewerkt? Kunnen de veiligheidsdiensten hun werking nog verbeteren? Hoe pakken we de radicalisering van jongeren nog beter aan? Wat doen we met extremistische uitingen in de islam? Krijgen we eindelijk meer zicht op de financiële stromen van wapenhandel en steun aan terreurgroepen vanuit het buitenland?

Voor het eerst hadden veel burgers het gevoel dat hun vrijheid in gevaar was. Vooral zij die nooit de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt. We konden er ons de voorbije dagen wel iets bij voorstellen: niet meer ongestoord naar de cinema, de voetbalmatch of een concert gaan. Militairen en pantservoertuigen in de straat. Hoewel het maar een topje is van wat onze voorouders tijdens de Duitse bezetting meemaakten, kon men enige voorstelling krijgen van het angstgevoel dat hen moet hebben overmand, met de terreur en de contraterreur, met dagelijks aanslagen, moorden en wegvoeringen.

Laten we onze vrijheid niet opgeven, want pas dan geven we toe aan wat de terroristen uiteindelijk willen. Een open, tolerante, veelkleurige maatschappij kun je niet op angst vestigen. Niet toegeven. “Leven”, is het beste verweermiddel. •

“Laten we onze vrijheid niet opgeven, want pas dan geven we toe aan wat de terroristen uiteindelijk willen”

Liberaal Archief publiceert aan de lopende band

REIMOND STIJNS

Eind oktober verscheen de biografie Reimond Stijns, van 'Arm Vlaanderen' tot 'Hard Labeur' van Paul de Pessemier 's Gravedries. Het boek is een uitgave van C. de Vries-Brouwers in samenwerking met de Provincie Oost-Vlaanderen en het Liberaal Archief.

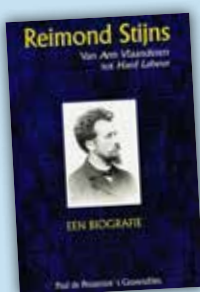
De bijna vergeten 19de-eeuwse schrijver Reimond Stijns krijgt met dit boek eindelijk de biografie en de erkenning die hij verdient. Want Stijns is inderdaad zo veel meer dan de schrijver van Hard Labeur, een titel die bij sommigen wellicht nog een belletje doet rinkelen door de BRT-verfilming uit 1985 met Jo De Meyere en Chris Lomme. Met Hard Labeur introduceerde Stijns het naturalisme in de Vlaamse literatuur. Het boek werd door Louis-Paul Boon omschreven als "het schoonste, het gaafste dat de naturalistische periode in ons land heeft voortgebracht".

Vrijzinnige

Reimond Stijns werd geboren te Mullem, maar ruilde dit plattelandsdorp in het zuiden van Oost-Vlaanderen voor de stedelijke omgeving van Sint-Jans-Molenbeek, waar hij aan de slag kon als onderwijzer en een gezin stichtte. De heimwee naar zijn geboortestreek en de herinneringen aan zijn jeugd-jaren zijn vaak weerkerende thema's in zijn boeken. Ook de strijd tegen de hegemonie van de katholieke kerk in Vlaanderen was voor de vrijzinnige Reimond Stijns een belangrijk thema.

Hij schreef - naast verhalen, gedichten, kinderboeken en toneelstukken - drie belangrijke romans: het reeds vermelde Hard Labeur, Arm Vlaanderen en In de Ton. Arm Vlaanderen schreef hij samen met zijn schoonbroer en compagnon-de-route Isidoor Teirlinck en handelt over de schoolstrijd. In de Ton was

een grensverleggende roman omwille van de verwijzingen naar seksualiteit en zelfdoding. Toch kreeg Reimond Stijns nooit de waardering die hem toekwam. De biografie Reimond Stijns, van 'Arm Vlaanderen' tot 'Hard Labeur' van Paul de Pessemier 's Gravedries plaatst Reimond Stijns en zijn werk eindelijk opnieuw in de kijker.

Reimond Stijns, van 'Arm Vlaanderen' tot 'Hard Labeur' is te koop in het Liberaal Archief aan de prijs van 22,95 euro (+ 4 euro verzendkosten per boek voor België).

GEORGES ANTHUENIS

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van ereburgemeester van Lokeren Georges Anthuenis, bracht het Stadsarchief Lokeren, in samenwerking met het Liberaal Archief, eind oktober het boek "t Is niet nodig bescheiden te blijven - Georges Anthuenis tachtig" uit. Dit liber amicorum is een verzameling teksten van politieke medestanders en tegenstanders van de jarige, en werd rijkelijk geïllustreerd met historische foto's uit privécollecties en uit de collectie van het Liberaal Archief.

Een belangrijke en zeer lijvige bijdrage werd geschreven door de destijds grootste politieke tegenstander van Anthuenis, historicus en eveneens oud-burgemeester van Lokeren Hilaire Liebaut. Hij beschrijft de periode

waarin ze beiden in het College van Burgemeester en Schepenen zaten (1976-1982), de ene (Liebaut) als burgemeester, de andere (Anthuenis) als jonge schepenen van Welzijnszorg.

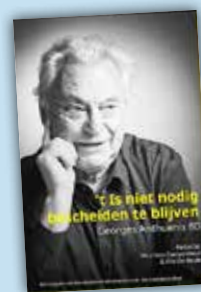
Sociaal en liberaal

Een andere belangrijke bijdrage is van de hand van Rudi Henderickx die de geschiedenis beschrijft van het Lokerse sociaal-liberalisme dat onder Georges Anthuenis een hoogtepunt kende maar diepe wortels heeft. De familie Henderickx kan beschouwd worden als de behoeder van het plaatselijke liberale erfgoed, en schonk al veel waardevol archief aan het Liberaal Archief. Ook uit deze verzameling werden veel foto's gebruikt.

Kleinere teksten zijn er van minister van Staat Herman De Croo, van Aimé Anthuenis (broer van én gewezen voetbaltrainer), van politiek medestander Jerome Van Doorslaer, van politiek tegenstander Marc De Gryze en van Roni De Waele, voorzitter van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten van België.

De eindredactie gebeurde door Nico Van Campenhout, stadsarchivaris van Lokeren, en Kris De Beule, wetenschappelijk medewerker van het Liberaal Archief. Ook zij schreven beiden een bijdrage in het boek.

En het boek eindigt met een tekst van Edith Devriendt-Van Cauwenberghe, stichter van Solidariteit voor het Gezin, die enkele weken voor het verschijnen van het boek overleed. •

Het boek is te koop in het Liberaal Archief aan 15 euro (+ 4 euro verzendingskosten per boek).

Hoe gaat de Europese Unie om met de nieuwe terreuraanslagen in Parijs? Met compassie, zo blijkt, met enige minachting, en met veel gekrijs in de wildernis. Het was even wennen, de toegangscontrole tot het gebouw van het Europees Parlement in Straatsburg. Op het vliegveld in Enzheim was het als schapjes drummen om door de grensbewaking te mogen schuifelen. Waar in het parlement voordien een gezellige chaos heerste, leed het deze keer aan watervrees.

HET ANTWOORD OP DE AANPAK VAN TERREUR:

MÉÉR EUROPA, NIET MINDER

door *Lukas De Vos*

Overregulering, tot in de persbar toe. Een lange witte tentengang voorzag drie schijnbare toiletdeuren die de ingang afsloten: eentje voor de MEPs zelf, eentje voor bezoekers, en eentje voor de pers. De gewone routine van de luchthavens: laptop uitpakken, niks in de mouwen, niks in de zakken, uurwerk uit, nog net niet broeksriem of schoenen met rits. De nonsens ervoer ik aan den lijve: de tas waarin

mijn laptop stak lag mee in de schuifbak. Onverbidlijk: terug! Ook jas in apart bakje! Uiteraard ging het biepen toen ik door het poortje stapte ongemerkt voorbij. Ik gaf alles, door het poortje, terug aan de dame voor de rolband, die alles in één bakje weer samenlegde. Geen probleem, welkom Monsieur. Biep of geen biepen, het was zo gepiept.

Franse slag

Er wordt dus in Frankrijk zoals gebruikelijk met veel bombarie en ronkende verklaringen over beveiliging georeerd, maar het gebeurt

met de Franse slag. Zoals te verwachten en te voorzien was. Aan de grens werd enkel uitgekeken naar getaande mensen, als je langs Longwy reed bestond de grensbewaking uit twee agenten die één wagen doorzochten en voor de rest iedereen ongemoeid achter hun rug lieten passeren. Maar ja, er is maar manke uitwisseling van gegevens tussen de verschillende inlichtingendiensten.

Veel vertoon, ook in Straatsburg. Of de afsluiting van het hele stadscentrum voor de kerstmarkt in december zal helpen, is zeer twijfelachtig. De hele binnenstad zo goed als

verboden voor auto's. Minimale stopplaatsen voor de trams. Amper zes doorgangen voor voertuigen. Een parkingverbod in het hele centrum. Fietsen niet meer aan de ketting. Bruggen en doorgangen afgesloten. Zwaarbewapende soldaten in de straat. Willekeurige pascontroles. Ze zullen blij zijn, de kraampjeshouders, de horeca, de dagjesmensen, de toeristen. Het machtsvertoon geeft vooral een vals gevoel van veiligheid, ook al rekenen de parlementsleden er nu op dat Frankrijk zelf wat scheutiger zal worden met het doorseinen van bevindingen en van verdachten. Ten slotte was premier Valls vroeger minister van Binnenlandse Zaken, misschien ziet hij wel de noodzaak in van enige nationale trots en soevereiniteit op te geven om onnodige en angstigende publieke orde-ontploffingen te vervangen door echt gerichte opvolging van verdachten. Dan kan een terrorist als Salah Abdeslam bij een politiecontrole in Kameroen wel herkend en ingerekend worden, en bespaart men de monsteruitgaven voor een ondoordachte, warrige klopjacht achteraf. En wordt Molenbeek niet de risée van het hele parlement met zijn gesloten scholen, warenhuizen, en openbaar vervoer. Vooral de Britten haalden de neus op voor zo weinig fijnzinnigheid. "Oproepen tot normaal gedrag als je eerst zelf alles dichtknijpt, we komen niet mee bij", grijnsde een UKIP-lid. "Hebben wij ook maar één winkel gesloten na de bomaanslagen op een bus en de ondergrondse? Doe toch gewoon, en doe je werk".

Uitholling van privacy

De ingrepen in het dagelijks, persoonlijk leven zijn een bijkomende zorg voor het progressieve deel van het parlement. Waar eindigt de uitholling van de privacy? Centraal staat de goedkeuring van de PNR, de persoonsgegevens van reizigers. Die richtlijn moet volgens de meerderheid tegen eind dit jaar afgerond zijn. Daarop kun je voortbouwen. Uitbreiden tot treinverkeer (de mislukte Thalysaanslag indachtig), een kruispuntbank voor financiële data, internetgebruik, telefoonverkeer en bagagegegevens, en vooral: een overkoepelend orgaan dat de nationale inlichtingen aan elkaar kan linken. Dat Europa op een smalle richel loopt bleek onmiddellijk toen tijdens het terreurdebat bleek dat Frankrijk de Raad

van Europa ervan op de hoogte bracht tijdelijk (voor de duur van drie maanden verlengde noodtoestand) de Conventie voor de Bescherming van Mensen- en Grondrechten opschortte.

Toch was er verregaande eensgezindheid (behalve bij de ultranationalisten en uiterst rechts) om deze keer wel concrete maatregelen te nemen. Maar dat werd ook al gezegd geen week na de aanslagen van 11 september in de VS. En na de aanslag in Madrid. En na die van Londen. En na Charlie Hebdo. De Gordiaanse knoop is steeds dezelfde: de weigering om nationale bevoegdheden over te dragen aan een democratisch gecontroleerd (bijv. zoals in de VS in besloten hoorzittingen door een parlementscommissie, suggereert Philippe De Backer van ALDE) Europees Veiligheidsagentschap. De N-VA (ECR) zit op diezelfde golfleengte. Zij wil ook persoonscontroles voor vluchten binnen de Schengenzone. "Vervelend voor onze burgers die nu niet of oppervlakkig worden bekeken. Maar dat hoort erbij". En Helga Stevens voegt eraan toe: "Europa zou best ook het verplichte inburgeringspad, zoals dat in Vlaanderen bestaat, veralgemenen". De socialisten waarschuwen evenwel voor de afbouw van de vrijheidsverworvenheden. Kathleen Van Brempt: "Europa mag niet toestaan dat terrorisme haar basiswaarden ondergraaft. Enkel radicale, eurosceptische partijen vragen om de vrijheid van personen in de Schengenzone af te schaffen. Die vrijheid is een van de symbolen van de Europese integratie, iets wat ons verbindt en niet verdeelt". Meer Europa dus, niet minder.

Defensie-Unie

Dat was ook de teneur van ALDE-fractieleider Guy Verhofstadt. Hij kwam op de prop-pen met een voorstel om eindelijk ook een Defensie-Unie op te richten, ondanks eerdere mislukkingen (zoals die van de WEU), en een veiligheidsagentschap. "Terrorisme stoort zich niet aan grenzen. Daarom moeten wij ook grensoverschrijdend terugslaan. Veiligheid gaat boven soevereiniteit". Verhofstadt acht het moment gunstig, nu Frankrijk voor het eerst een beroep heeft gedaan op artikel 42, dat solidariteit oplegt als een land in gevaar verkeert of aangevallen wordt. "De tijd is

rijp om rond Frankrijk een coalitie te vormen ter bestrijding van IS en de terreur".

De grootste partij in het EP, de EVP, sluit zich aan bij de strakke verdediging van de buitengrenzen. "De uitbouw van een Europese grens- en kustwacht is absoluut prioritair, gekoppeld aan de opzet van 'slimme' grenscontroles", aldus Ivo Belet. Hij pleit ook voor controle op alle binnenkomende reizigers en voor biometrische gegevensuitwisseling. Zijn collega Tom Vandenkendelaere wil daarbovenop de sociale mediabedrijven verplichten om opruiende en haatbijdragen op het web te weren en door te geven aan de overheid.

Philippe Lamberts van Groen riep op tot zelfkritiek. "De meeste daders waren gekend. Ze zijn gewoon nooit opgevolgd. Meer nog: het zijn veelal jongeren die bij ons zelf zijn opgegroeid. Dat vraagt om een gewetensonderzoek". Lamberts vond ook dat Europa zijn ziel niet moet verkopen aan dictators, voorop het "onmenselijk bewind" in Saoedi-Arabië. "Het wahabisme is totalitair en fascistisch". Toen ik in de wandelingen achteraf vroeg naar sancties (uitsluiting uit VN, verbod op handel, verbanning van hooggeplaatsten), reageerden de meeste Meps ongemakkelijk. "De olie. Een bondgenoot. Amerika". Alleen besmuikt werd toegegeven dat Riad ook IS financiert.

Intenties

Het actualiteitsdebat blonk helaas alweer uit door lovenswaardige intenties en suggesties. Dat kan moeilijk anders want het EP heeft geen wettelijk initiatiefrecht. Maar de druk op de regeringen neemt wel toe. Wat er kan gebeuren ligt vervat in het verslag dat oudminister Rachida Dati overlegde om radicalisering en werving van terroristen tegen te gaan. Zij bepleit onder meer de scheiding van fundamentalistische van andere gevangenen, de betuigeling van de wapenhandel, gerichte bewustmaking in het onderwijs, bevriezing van financiële tegoeden, gevangenschap of enkelband voor alle teruggekeerde Syriëstrijders, en natuurlijk ruime informatie-uitwisseling. Het rapport werd met ruime meerderheid goedgekeurd. En krijgt voluit de steun van Jean-Claude Juncker. De voorzitter van de Europese Commissie zal onmiddellijk een hechtere samenwerking tussen de geheime diensten aankaarten bij de 28 lidstaten. •

“Toegeven op onze principes en waarden? Nooit. Nergens”

door Patrick Dewael, Fractie-leider Open Vld in de Kamer

Als het regent in Parijs, druppelt het in Brussel. Ook nu weer.

De vraag rijst of ons land gewapend is tegen dergelijke terreur. Of we in staat zijn aanslagen van die omvang te vrijdelen. Ik meen van wel. Sinds eind jaren negentig hebben we onze “veiligheidsarchitectuur” grondig verstevigd. Met de politiehervorming, de oprichting van het OCAD, de verplichte uitwisseling van gegevens... We moeten blijvend investeren in deze structuren, zowel mensen als middelen. Want op veiligheid bespaar je niet. Justitie, veiligheids- en inlichtingendiensten hebben al veel info en tools ter beschikking. Bijkomende maatregelen kunnen worden overwogen, meer wel steeds met voldoende oog voor proportionaliteit en de nodige “checks & balances”. De grootste vooruitgang valt echter de boeken op Europees niveau, met een structurele uitwisseling van inlichtingen en meer politie en justitiële samenwerking. Helaas zijn het grote lidstaten zoals Frankrijk die zich het terughoudendst opstellen.

De hamvraag is echter hoe we voorkomen dat mensen radicaliseren, dat de hatelijke en gewelddadige uitwas van de islam een voedingsbodem vindt in onze open samenleving. We moeten onze rechtsstaat, onze democratie, onze Verlichte principes, onze fundamentele vrijheden, de scheiding van Kerk en Staat, de gelijkheid van man en vrouw, altijd en onvoorwaardelijk laten primeren. Daar valt niet op af te dingen. Nooit. Nergens. We mogen niet aanvaarden dat bepaalde individuen onze normen en waarden simpelweg naast zich neerleggen. Alles begint bij het erkennen dat er wel degelijk zulke mensen in onze samenleving rondlopen. Mensen die hun hele leven laten dicteren door een letterlijke lezing van de Koran, door religieuze wetten die niet stroken met onze spelregels. Die kiezen voor zelfsegregatie. Het gaat om een minderheid, een kleine minderheid. Maar ze bestaat.

Op 13 november werd Parijs opnieuw opgeschrikt door weerzinwekkende terreuraanslagen. Dit keer waren ze niet gericht tegen de vrijheid van meningsuiting, maar tegen onszelf, tegen alles wat we graag doen in onze vrije tijd, in de beleving van onze vrijheid. “Nous sommes tous des Parisiens.”

Een journalist van De Morgen wees op “de sluipende erosie van de publieke ruimte door het dictaat Gods”. Treffende omschrijving, want ga eens terug in de geschiedenis. Beiroet was ooit het Parijs van het Midden-Oosten. En wat is er geworden van het Teheran van voor 1979? Ook bij ons hebben we veel compromissen gemaakt, toegevingen gedaan, omwille van de godsdienstvrijheid. We horen onaantvaardbare uitspraken over vrouwen, homoseksuelen en ongelovigen. In sommige scholen durft men niet meer te spreken over de Holocaust. We zijn zelfs in het stadium aanbeland dat we discussiëren over gescheiden uren in openbare zwembaden voor mannen en vrouwen. Wel, er zijn grenzen. Hier in Europa gelden seculiere wetten en daar mogen we geen duimbreed op toegeven. Met mensen die dat niet willen aanvaarden, die hun godsdienst superieur achten, kunnen wij niet samenleven.

Want wat leert ons het profiel van de verdach-

ten van de feiten in Parijs? Het gaat om mensen die hier geboren zijn, die opgroeiden in de middenklasse, die een opleiding genoten, die een job hadden, bij de overheid zelfs. Dat stemt tot nadenken. Het plaatst één en ander in perspectief. Ja, er is xenofobie, racisme, ongeoorloofde discriminatie op straat, school en arbeidsmarkt. Hier moeten we keihard tegen optreden. Maar laten we ook stoppen met de zelfkastijding. Alsof het enkel en alleen ‘onze’ schuld is dat die individuen radicaliseerden. Zij kozen er in dit geval zelf voor om uit onze samenleving te treden.

Die samenleving moet altijd vrij, tolerant en veilig blijven. Open voor iedereen die ze omarmt. Dat kan alleen door onze basisprincipes stevast te verdedigen en uit te dragen. In alles wat we doen. In preventief en repressief beleid. Het grootste geschenk dat we de extremisten en terroristen kunnen doen, is zelf onze rechtsstaat en haar basisprincipes op de helling plaatsen. •

Assita Kanko schreef al eerder een boek, namelijk over de kwalijke praktijk van genitale verminking bij meisjes. In haar tweede boek 'De Tweede Helft' maakt ze een 'State of the Union' over vrouwenlevens op deze planeet.

Tweede helft, vierde golf

Als een moderne 'Le Deuxième Sexe' brengt het boek van Assita Kanko in 10 thema's zowel eigen botsingen met het lot van de vrouw als interviews met andere vrouwen, flarden van wetenschappelijk onderzoek en nieuwsgaring uit de hele wereld. Ze laat niet toe dat we thema's als 'ver-van-ons-bed' catalogeren, want bij onderwerpen als kindhuwelijken, polygamie en genitale verminking maakt ze steeds ook de terugkoppeling naar hoeveel vrouwen die zich onder ons bevinden daarmee te maken krijgen.

Oproep

Assita Kanko doet een oproep voor een nieuwe feministische golf. De eerste golf ging over stemrecht. De tweede golf was de 'baas in eigen buik'-beweging. De jaren 90 kenden een zwakke post-moderne derde golf met vrouwenstudies, glazen plafond en het cyberen grrls (guerrillagirls)-activisme. Inmiddels zijn er wel oproepen geweest voor een vierde feministische golf. Alleen is daar verder niks mee gebeurd. Assita roept geesten uit het verleden aan "Zit er nog een tikkeltje Mary Wollstonecraft, (...) Simone de Beauvoir, (...) Denis Mukwege in ons? Waar zijn de wilskracht, passie en gedrevenheid die we nodig hebben? De solidariteit met onze zusters?". Zo wil ze ons prikkelen voor een heruitgevonden feminisme dat vanzelfsprekend en met evenveel drang grote onrechten en klei-

nere seksismen op de agenda zet, wereldwijd en voor alle vrouwen. Voor haar mag het niet bij een oproep blijven dit keer.

Het persoonlijke is politiek

Wat Assita drijft om dit boek te schrijven is "een enorme woede en een vraag naar hoop". Als liberaal koestert zij de opvatting dat niemand vrij is tot we allemaal vrij zijn, en dat haar eigen succesvol emancipatietraject juist aanleiding moet zijn om zich voor andere vrouwen in te zetten, en ertoe te komen dat dit een politiek agendapunt wordt.

De helft van de wereld wordt niet gerespecteerd, en dat komt de héle mensheid, inclusief de andere helft dus, ten kwade, stelt Assita Kanko. De situatie van vrouwen verbeteren is niet enkel een morele plicht, maar ook een noodzaak voor algemeen welzijn en economische vooruitgang van iedereen. Daar is onderzoek naar gedaan. Net zoals 'bruto nationaal geluk' dankzij de wetenschappers van de VUB nu overal ter wereld een meetbaar iets is, hebben ze bij de universiteiten van Stanford en Oxford onderzocht wat het de economie zou 'opleveren' indien pakweg huiselijk geweld ernstig zou bestreden worden. Ze stellen daar dat geweld op vrouwen meer kost dan alle burgeroorlogen samen, en ze hebben het niet enkel over pijn en dood, maar ook over geldelijke impact. Indien vandaag huiselijk geweld stopt, neemt het

wereldwijde bbp toe met 11,2% of 8.000 miljard dollar.

Vraag en antwoord

Ze eindigt haar pleidooi met de vraag: "Moe-ten we de wereld  cht nog uitleggen waarom deze strijd voor vrouwenrechten zo hard nodig is?"

Het antwoord is natuurlijk: ja. Want dat heeft ze net ook 10 hoofdstukken en 296 bladzijden lang gedaan. De slotvraag is misschien dus eerder "waarom" moeten we dat nog steeds en opnieuw uitleggen... Met een GRRR erbij!

Belangrijk pijnpunt is natuurlijk dat niet alle vrouwen solidair zijn. Filosoof Etienne Vermeersch, die het voorwoord mocht schrijven, hoort sommige vrouwen die het gemaakt hebben met afstandelijkheid zeggen dat ze geen feministe zijn. Hij hoopt dat ze na lectuur van 'De Tweede Helft' met een zeker schaamtegevoel hun houding zullen herzien. Ik hoop dat met hem. •

Assita KANKO, De Tweede Helft. Uitg. Lannoo, Tielt, 2015; 296 blz.; 22,50 euro.

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen. Hoe dan ook: een column van Aviva Dierckx over di  bepaalde kijk op de wereld.

**BEKENTENISSEN
VAN EEN
CULTUURBARBAAR**

Sven Gatz gaf ons op zijn boek voorstelling zelf de sleutel in handen voor zijn nieuwe boek “Bekentenissen van een cultuurbarbaar”: een schrijver schrijft boeken om gelezen te worden, een politicus schrijft boeken om gehoord te worden.

Aviva *DIERCKX*

Politieke boeken, meestal vallen ze tegen (zoals dat van Hillary Clinton), soms geven ze een uitzonderlijke inkijk in het denken dat het handelen van een minister beïnvloed heeft (zoals dat van Annemie Neyts). De beste politieke boeken zijn diegenen die niet dienen om mee op campagne genomen te worden. Wat dit laatste betreft, is het boek van Vlaams minister voor Cultuur, Media, Jeugd en Brussel totaal onverdacht: er is niet onmiddellijk een verkiezing aan de horizon.

Sven Gatz schrijft over zijn eerste jaar als minister. Na ieder hoofdstuk volgt - op grijs papier - een cursiefje van “de grijze man” op zijn kabinet. Volgens de cultuurminister roert hij krenten in de pap. Het Volksbelang kan u verduidelijken dat de grijze man een licht tot zeer licht verwante, maar geheel eigen kijk brengt op de onderwerpen die Gatz in het voorgaande hoofdstuk aansneet - Carmiggelt als cabinet-tard, zeg maar.

Onderweg

Het boek is een verhaal van “langs Vlaanderen wegen”, want zo’n cultuurminister trekt van concertzaal naar volkstheater, van vrouwenvereniging naar schildersatelier, van grote “C” naar kleine “c”. Sven Gatz gebruikt al deze uiteenlopende cultuurervaringen als kapstokken om zijn ideeën uit de doeken te doen. Soms is het duidelijk dat hij onderweg voeding vindt die vlees op het geraamte van zijn beleidsplannen en nieuwe decreten zal brengen, zowel in de cultuursector als voor diens kleine broertje de socio-cultuur. Af en toe denk je ook wel: het is geen nieuwe voeding die hij onderweg tot zich neemt, hij haalt een boterham uit een valies die hij al met zich meedroeg. Immers kennen we een aantal van zijn ideeën, bijvoorbeeld uit zijn vorige boeken. We horen stemmen uit zijn “Bastaard - verhaal van een Brusselaar” wanneer hij schrijft dat het inmiddels inter-

nationale fenomeen Stromae alleen maar uit dit bastaardland kan komen, en ja dat is ‘oep zaan Brussels gezait’ een compliment. En de visie uit - bijvoorbeeld - “Stadslucht” wordt natuurlijk niet overboord gegooid, maar wel integendeel nu toegepast op cultuur. Het pleidooi voor samenwerking met en financiering vanuit de privésector hebben we ook al eerder gehoord. Het raakt echter verrijnd, en Gatz kondigt een witboek aan om het geheel van aanvullende financieringsmogelijkheden voor kunst en cultuur in brede zin in kaart te brengen.

Barbaar

De titel “Bekentenissen van een Cultuurbarbaar” die men Sven Gatz vruchteloos uit het hoofd probeerde te praten, is behalve licht choquerend uit de mond van een cultuurminister, evenzeer ontwapenend. Natuurlijk is hij geen barbaar in de betekenis van: iemand die geen gevoel heeft voor, en geen interesse in cultuur. Eerder geeft hij ermee aan te weten dat hij al van bij zijn aantreden gezien werd als “de man met de hakbijl” die in een zogenaamde besparingsregering de barbaar is die ook in cultuur moet hakken. De contraire titel geeft hem juist de kans om fijntjes uit te leggen dat hij wel degelijk een visie heeft, en dat hij ook hervormingen wil doorvoeren. Al heb je ook voor de besparingen best wel een visie natuurlijk. En die geeft hij graag: “Mijn voorganger Bert Anciaux is erin geslaagd het budget voor cultuur in vijf jaar te verdubbelen. Fantastisch. Maar ik heb sindsdien geen verdubbeling van de sociale cohesie vastgesteld”.

Belgisch

De hoofdstukken hebben ook al redelijk provocerende titels als ‘Cultuur is van de mensen’, ‘En dat met ons Vlaams geld!’, ‘In de stad is het altijd wat’ of ‘Here we speak Dutch’. Om vanuit een cliché dan een subtiele nieuwe insteek over de tafel te schuiven. En soms kan je verwonderd zijn, als je een

Vlaams cultuurminister het vanzelfsprekend hoort vinden dat een Poetry Slam, waar op een rap-toon poëzie geïmproviseerd wordt, een Belgisch kampioen oplevert, en niet een Vlaams- en Franstalig apart concours heeft. Het lijkt wel de nieuwe Vlaamse generositeit, of misschien is het gewoon Brussels...

In het boek zegt Gatz ook nog: “Belgische en Vlaamse kunst zijn inwisselbaar”. Hij vindt: “Ons visitekaartje in het buitenland mag gezien worden. En met ons, bedoel ik het Vlaamse én het Belgische visitekaartje. Het is me zelfs met het petje van Vlaams Minister van Cultuur niet mogelijk om in het buitenland te spreken zonder België”. Eén bladzijde verder typeert hij dat verder: “Bij ons zal je sneller kunst terugvinden met een hoek af, een vreemde component, een gekke bek of een kritische noot. De context van de kunstenaar oefent een invloed uit op zijn werk, en die context is bij ons nu eenmaal anders dan elders”.

Bont

Ministers weten dat ze hun eerste jaar ‘verkenner’ zijn, en dat de finaliteit is dat beleidsbrieven en visie later volgen. Sven Gatz geeft in zijn Bekentenissen van een Cultuurbarbaar al een duidelijke inkijk in zijn bonte ideeëngoed. Meestal wacht een minister tot het formele ei gelegd is, en gaat er dan aan beginnen: het dikke beleidsplan, het ambtelijk verwoorde decreet, de nieuwe besparingsmaatregel uitleggen in normale taal. Sven Gatz doet het omgekeerd: hij zegt nu al wat hij zinnens is.

Een ding is zeker. Een grijze man is hij niet. •

Sven GATZ, Bekentenissen van een Cultuurbarbaar. Uitg. Van Halewyck, Leuven, 2015; 112 blz.; 16 euro. Ook verkrijgbaar in braille en als luisterboek.

Fernand Auwera

GEEN DADEN MAAR WOORDEN!

In het Antwerpse noemde men hen 'de mannen van 29' omdat ze allen in 1929 geboren werden en als tiener getuigen waren van de Tweede Wereldoorlog: Ward Ruyslinck, Jan Christiaans, Hugo Claus, Hugo Raes en de eind oktober jl. overleden Fernand Auwera. De laatste drie geciteerden stapten uit het leven...

door John Rijpens

Fernand Auwera (26 november 1929-27 oktober 2015), een tijdlang medewerker van Het Laatste Nieuws, was beslist de veelzijdigste. Hij schreef onder meer een twintigtal romans, monografieën, kinderboeken, een cultuurgids voor Antwerpen, filmscenario's, vertalingen van (acht) toneelstukken, en afleveringen voor de 'Historische Verhalen'.

Auwera's eerste roman dateert van 1963: 'De weddenschap', een ragfijne psychologische roman. Ook 'De koning van de bijen' (1966) is een sterke roman, over de repressie aan het einde van de oorlog, waarvan hij als getuige de noodzaak voelde daarover een roman te schrijven. Ook 'De donderzonen' (1964) is door de oorlog geïnspireerd.

Hoogtepunt

Met de soms hallucinatorische roman 'Mathias 't Kofschip' (1967) bereikte hij een hoogtepunt via de confrontatie met een bewogen wereld van geweld, ideaal, en menselijke ontoerekenbaarheid tot een sceptische houding ten overstaan van het engagement. Deze eigen onzekerheid stelde Auwera als centraal probleem in 29 interviews met Vlaamse en Nederlandse schrijvers, journalisten, politici en andere prominenten in 'Schrijven of schieten' (1969) over het onderwerp van de maatschappelijk-politieke functie van de schrijver in de huidige wereld. Hij meende dat zijn werk duidelijk nieuwe politieke bewustwordingen diende te geven. In 'Geen daden maar woorden' (1970) en 'Engagement of escapisme' (1985) confronteerde hij auteurs met uitspraken die ze deden in de vorige bundels. Daar hij een zo

breed mogelijk georiënteerde groep schrijvers interviewde kon hij enigszins tot een overzicht komen van wat toen de auteur over zijn taak in de samenleving dacht.

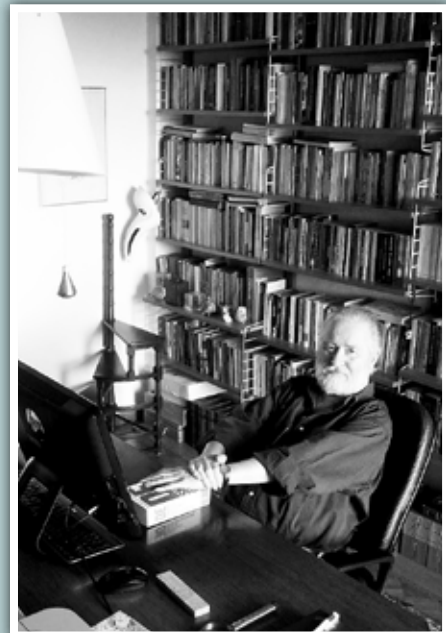
Kentering

In 1973 verscheen zijn 'Zelfportret met gesloten ogen' waarin leven en woord in een crisissfeer tegenover elkaar worden gesteld. Hierin rekende Auwera met zichzelf af en volgde later een kentering in zijn literair werk. Toch volgde op deze bundel verhalen en teksten met autobiografische inslag iets gelijkaardigs, 'We beginnen de dag opgeruimd en lopen rond de tafel' (1974), een uitvoerig dagboek.

Met 'Bloemen verwelken, schepen vergaan' (1976) koos hij opnieuw voor een roman, een liefdesroman: centraal staat een mislukte verhouding tussen een actrice en een toneelschrijver. Zijn meest bekende werk is allicht door de verfilming ('Springen') ervan, 'Uit het raam springen moet als nutteloos worden beschouwd' (1983), een groteske roman met een speelse blik op het excentrieke leventje in een exclusief bejaardentehuis. In 1986 verscheen 'De toren van Babel is geen puinhoop', een satire op de administratie (hij kon er als stadhuisbediende over meepraten!). In 'Chantage' vraagt hij zich af wat er zou gebeuren als een bekend politicus een verhouding had met een beeldschone, welgestelde weduwe, wier naam in de politieke wereld haast even bekend is als de zijne.

Absurd

In 1989 waagde hij zich aan een misdaadroman: 'Wachtijd', over een succesvolle decorontwerper die eindeloos wacht om aan de politie te vertellen dat hij zijn vrouw heeft vermoord. In 1990 ging Auwera de absurde

Fernand Auwera

toer op met de roman 'Een duidelijk maar doodlopend spoor' over iemand die in het centrum van de stad door een kangoeroe wordt doodgeslagen.

In de loop van de jaren 1990 volgden nog 'Schrijvers drinken om helder te blijven' (1992), een vrolijke, luchtige bloemlezing van kranten- en tijdschriften stukjes), de roman 'Memoires van een afwezige' (1992), het verhaal van tweelingbroers, het dagboek van de schrijver daarvan die tegelijkertijd aan een toneelstuk werkt.

Hoe Auwera nog de tijd en de energie vond om aan talrijke filmscenario's te werken is mij altijd een raadsel geweest: van 'De Weddenschap' (1978) via 'De Witte van Sichem' (1980) 'Maria Danneels of het leven dat wij droomden' (1982), 'Springen' (1985), 'Elias of het gevecht met de nachtegale' (1991), 'De ooggetuigen' (1995), 'Gaston's War' (1997), tot 'Lijmen/Het Been' (2000).

Finaal leed Auwera enorm onder het toenevende gezichtsverlies en stapte, net als enkele van zijn gabbers van de Nevelvlek, uit het leven. •

Volgens de “klassieke” theorie, heeft de overheid een suppletieve rol binnen het economisch gebeuren. Met andere woorden: daar waar de “normale” werking van de markt (gewild of ongewild) tekort schiet, moet de overheid corrigerend optreden. Type voorbeelden in dat verband zijn: binnen- en buitenlandse veiligheid; justitie; onderwijs; gezondheidszorg; openbare werken; openbaar vervoer;

ROL VAN DE OVERHEID

CORRIGEREN OF VERSTERKEN?

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Dus allemaal “publieke” goederen en/of diensten die spontaan niet (of onvoldoende) door de markt zouden worden aangeboden, omdat -in een pure marktlogica- ze ofwel niet zouden worden aangeboden (“er is niets aan te verdienen”) of alleen zouden worden aangeboden aan (heel) koopkrachtige consumenten. De politieke consensus is -o.m. op basis van het principe van de solidariteit- dat deze goederen of diensten wel voor iedereen toegankelijk moeten zijn, en dus vult de overheid (vooral via een financiering uit algemene middelen, lees: belastingen) deze leemtes op.

Brussel

Maar niet alleen door ‘het wat’, maar ook door de manier waarop de overheid deze goederen of diensten aanbiedt, kan ze nog eens een invloed uitoefenen op het dagelijks functioneren van onze economie.

Om al haar toevertrouwde taken uit te oefenen, heeft de overheid (Federaal - Regionaal - lokaal) een (heel uitgebreid) team van medewerkers nodig (=de ambtenaren). En al die mensen hebben -uiteraard- behoefte aan een iets of wat degelijke werkplek. Wat blijkt nu: zeker Federaal, maar zelfs op Vlaams niveau, heeft men het nuttig en nodig geacht al die mensen samen te brengen binnen de Brussels agglomeratie.

Wij weten allemaal dat Brussel (in de ruime betekenis van het woord) reeds meer dan “overbezet” is door zowel hoofdzetels van vele internationale bedrijven, maar ook nog eens door vele internationale overheidsinstanties (EU, NATO ...). Dus dit alles samen geeft niet alleen een heel sterke druk op de vastgoedmarkt (zowel kantoren als huisvesting zijn er duur binnen het Brussels Gewest), maar -door deze overdreven concentratie van arbeidsplaatsen binnen een relatief klein geografisch gebied, ontstaat er ook een enorm mobiliteitsprobleem. 's Morgens wil men vanuit heel het land “samenstromen” naar één plek en 's avonds wil iedereen zo vlug mogelijk diezelfde plek verlaten. Resultaat: steeds langer wordende files, met alle ellende vandien zoals tijdverlies, milieuoverlast, ongevallen, ... Deze “onzichtbare” kosten belopen dagelijks vele miljoenen euro's en verlammen voor een deel de normale werking van onze economie. Meer infrastructuurwerken (wegen, tunnels of viaducten...) zijn niet het goede antwoord: het verhoogt alleen maar het “aanzuigeffect” om nog meer met de wagen zijn verplaatsingen te doen (en creëert dus opnieuw, zij het op een andere plaats, meer files).

Ook het openbaar vervoer kan deze concentratie van verplaatsingen op een vrij beperkte periode van de dag niet verwerken.

Sprediden

Wordt het daarom niet hoogtijd het probleem anders aan te pakken: zoveel mogelijk ar-

beidsplaatsen uit Brussel weghalen, te beter spreiden over de centrumsteden rond Brussel (Leuven, Mechelen, Vilvoorde, Aalst, ...). Met de technologische middelen waarover wij vandaag beschikken (internet, Skype, ...) is de nood om (overheids)administraties fysisch zo dicht bij elkaar te zetten veel minder dan pakweg een generatie geleden. Hier zou de (Vlaamse) overheid het voorbeeld kunnen (en moeten) geven: een decentralisatie (en billijke spreiding) van overheidsdiensten over het hele grondgebied, zou niet alleen leiden tot lagere huisvestingskosten, maar ook en vooral tot een betere spreiding van het woon-werk verkeer (en dus een verlichting van het fileleed). Op dit gebied zou de overheid dus ten volle haar rol van “corrigerende factor” kunnen spelen, in de plaats van de problemen alleen maar verder te versterken door per sé ook te willen werken binnen een geografische zone die al overbevraagd is. Zo'n verhuisoperatie zou stukken goedkoper en vanuit duurzaamheidsstandpunt veel efficiënter zijn dan het eindeloos bijbouwen van bruggen, wegen, tunnels....

Verzet

Nu alleen nog zien of de vakbonden zo'n “verplaatsing” zien zitten. Als we terugdenken aan de weerstand enkele maanden terug van die bonden om een deel van de Vlaamse administratie enkele honderden meters te verschuiven, belooft dit nog een “heet” debat te worden. •

De valse tegenstelling

Gwendolyn RUTTEN,
Voorzitter Open Vld

Liberalen koesteren als erfgenamen van de Verlichting de balans tussen vrijheid en veiligheid. Na 9/11 en de oorlog in Irak was dat evenwicht zoek. De slinger sloeg door naar de verkeerde kant. Na de uitspattingen van de Patriot Act, Guantanamo en een oorlog op basis van drogredenen, keerde onder president Obama het respect voor basisrechten langzaam terug. Wij willen ook vandaag lessen trekken uit dat verleden en vermijden dat we eerst fouten maken die we nadien moeten rechtzetten. We trappen niet in de val van het valse dilemma.

Dat gezegd zijnde, hoeft niemand te twijfelen aan ons antwoord aan de vijanden van de open samenleving. Wie onze vrijheden niet respecteert hoort hier niet thuis. Wie er tegen ten strijde trekt, hoeft wat mij betreft zelfs niet meer terug te komen. Wij zijn meer dan ooit bereid om het respect voor onze overtuiging af te dwingen.

Grondrechten zoals de vrijheid van meningsuiting, de gelijkheid tussen man en vrouw of scheiding tussen kerk en staat zijn onder druk komen te staan. Dat is fout. Steeds meer is duidelijk dat onze waarheden niet voor iedereen evident zijn, zoals de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring beweert. We staan daarom vastberaden klaar, zullen geen millimeter plooiën voor de chantage en angst waarmee terroristen ons willen vergiften. En we doen dat op onze manier. Rechtschapen in plaats van barbaars. Proportioneel in plaats van totalitair. Tijdelijk en gericht in plaats van absoluut en alomvattend.

Eerder dit jaar was Canadees hoogleraar en oud-politicus Michael Ignatieff mijn gast in het kader van onze lezingenreeks Café Futur.

Vrijheid of veiligheid? Het is een valse tegenstelling. De woorden van Benjamin Franklin weerklinken in de beleidslijn die staatssecretaris voor privacy Bart Tommelein het voorbije jaar heeft uitgezet: wie veiligheid boven vrijheid stelt, verdient geen van beiden. De rechtsstaat hoeft zichzelf niet te verraden om terroristen hard aan te pakken. Als we overtuigd zijn dat de waarden die we koesteren de juiste zijn, moeten we er zeker in moeilijke tijden ongegeneerd voor opkomen. Op onze manier, volgens onze voorwaarden.

Hij toonde hoe liberalen strijden tegen terrorisme. Wie zich verwachtte aan het tandeloos gewauwel van een vredesduif was er aan voor de moeite. Het pleidooi van Ignatieff was bijzonder strijdvast. We mogen niet tolerant zijn voor de intoleranten. En wie onze manier van leven bedreigt, pakken we zonder excuses keihard aan.

Wie in elke maatregel om terroristen te bestrijden een uitholling ziet van de rechtsstaat, riskeert op die manier ook zelf ten onder te gaan. Terroristen gebruiken andere wapens en houden zich niet aan de spelregels van onze samenleving. Ze missen onze basiswaarden en het respect voor het menselijk leven. Ze haten de vrijheid die wij koesteren en vallen onze open samenleving genadeloos aan. Tijdens de Trojaanse oorlog verstopten de Grieken zich in een groot houten paard, dat als geschenk door de niets-vermoedende inwoners van Troje werd binnengehaald. Argeloos bewerkstelligden de Trojanen zo hun eigen ondergang. Nietsvermoedend werden ze op eigen terrein verslagen.

Wie te zacht is tegen terreur, maakt dezelfde fout als Troje. De verleiding van Paris - what's in a name - leidde in de Ilias nog tot de ondergang. Vandaag weten we beter. Met de lessen uit het verleden op zak, kunnen we lik op stuk geven zonder onze eigen overtuiging te verloochenen. Ignatieff gaf

ons daarvoor drie richtsnoeren: tijdelijkheid, proportionaliteit en controle - zeg maar ingebouwde checks and balances.

Tijdelijkheid houdt in dat harde maatregelen voorzien worden van een vervaldatum en een verplichte evaluatie. Dat vermijdt dat ze later kunnen worden misbruikt in een totaal andere context.

Proportionaliteit betekent dat je niet met een kanon op een mug mag schieten. In de strijd tegen veiligheid kan een gericht gebruik van data ons helpen om gevaren te voorkomen. Maar in een zee van gegevens is het vaak moeilijk zoeken. Wat helpt het om steeds meer hooi op de hoop te gooien als je op zoek bent naar de speld? Doelgericht informatie delen is vaak belangrijker dan steeds meer informatie te verzamelen zonder dat er iets mee gebeurt.

Checks and balances ten slotte, vormen de ultieme toets met de fundamenten van onze democratie. De controletaak van het Parlement, van de rechterlijke macht en van burgers zelf is essentieel. Want met concentraties van macht loopt het uiteindelijk altijd fout. Precies daarom betrekken we het parlement in de aanpak tegen terreur.

Het debat over vrijheid en veiligheid is terug van nooit weggeweest. Het vraagt respect voor de kritische geest, zelfs in het heetst van de strijd. •